

Analiza możliwości zastosowania taniej, czystej energii odnawialnej w ramach Smart Villages

**Autor opracowania:
dr hab. Mariusz Szyrski, prof. UKSW
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie**

W ramach opracowania idei Smart Villages Mazowsza” w podzadaniu nr 3.4. zostało przygotowane opracowanie pt. „Analiza możliwości zastosowania taniej, czystej energii odnawialnej w Smart Villages”. Opracowanie to ma charakter prawno-administracyjny. Jest to analiza przepisów prawa odnoszących się do problematyki możliwości zastosowania taniej, czystej energii odnawialnej w smart village. W pierwszej części tego opracowania przedstawiono najważniejsze dane wyjściowe na temat sektora energetyki w województwie mazowieckim – na podstawie założeń z dokumentu pt. Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+, stanowiącej załącznik do uchwały nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24.05.2022 r. Jest to bardzo istotny dokument dla całego opracowania, ponieważ w Strategii znajduje się wiele danych statystycznych oraz faktograficznych związanych z sektorem energetyki w województwie Mazowieckim. Dokument ten opisuje również zadania stawiane przez województwem samorządowym w kontekście ochrony środowiska i klimatu. W kolejnej części tego opracowania przedstawiono zagadnienie polityki energetycznej Państwa z uwzględnieniem kontekstu „europejskiego” oraz zasad wynikających z polityki energetycznej Polski do 2040 r., Krajowego Planu Odbudowy z 2022 r., oraz polityki energetycznej województwa Mazowieckiego. Zrozumienie kontekstu europejskiego jest obecnie bardzo istotne, przede wszystkim z tego powodu, że polityka europejska jest obecnie motorem dla rozwoju polityk klimatycznych i energetycznych poszczególnych państw członkowskich UE. W trzeciej części opracowania przedstawiono organizacyjno-prawne formy działania w zakresie rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych na obszarze smart village. Jest to najważniejsza część tego opracowania, która skupia się na prezentacji konkretnych rozwiązań prawno-administracyjnych związanych z rozwojem zielonej energetyki na obszarze samorządu województwa. Uwzględniono tu między innymi takie instytucje jak: prosument energetyki odnawialnej, spółdzielnie energetyczne, klastry energii oraz zagadnienia związane z efektywnością energetyczną itp. Wyniki badań prowadzą do wniosku, że istnieje przestrzeń na to, aby jednostka samorządu terytorialnego, w tym przede wszystkim na poziomie województwa określiła znacznie głębiej idący plan rozwoju odnawialnych źródeł energii na

swoim własnym terytorium, oparty o samorządową strategię rozwoju. Jednym z takich obszarów jest pobudzanie rozwoju form organizacyjno-prawnych w zakresie wspierania energetyki, a także aktywne włączanie się w ich działanie. Tego rodzaju formami są ustawowe klastry energii oraz spółdzielnie energetyczne. Takie formy z sukcesem działają w innych krajach Unii Europejskiej. W Polsce można uznać, że ich funkcjonowanie odbywa się na bardzo wstępnym etapie. Istnieje także bardzo duża nierównowaga w rozwoju tych dwóch form, ponieważ od jakiegoś czasu odnotowujemy silny rozwój klastrów energii, natomiast spółdzielczość energetyczna nie rozwija się właściwie wcale. Otwarcie się jednostki samorządu terytorialnego na aktywne tworzenie i następnie działanie w ramach tego rodzaju form organizacyjno-prawnych mogłoby wpłynąć bardzo korzystnie na rozwój odnawialnych źródeł energii na obszarze samorządu terytorialnego. W szczególności atrakcyjną formą pozostaje klaster energii, który łączy w sobie nie tylko i wyłącznie aspekt technologiczny, ale także aspekt naukowy. Właściwie wykorzystany potencjał klastrów energii mogłoby stanowić o bardzo silnym i technologicznym rozwoju jednostki samorządu terytorialnego w obszarze energetyki lokalnej. Finansowanie działalności klastra energii nie musi odbywać się tylko i wyłącznie w oparciu o środki publiczne. Istnieje tutaj szeroka możliwość współdziałania podmiotów spoza administracji publicznej i łączenia aktywnych działań administracji publicznej i biznesu. Taka synergia, która bardzo często jeszcze nie jest dostrzegana i właściwie rozwijana, jest kluczem do sukcesu finansowo-gospodarczego na poziomie lokalnym. Kolejnym krokiem do aktywnego rozwoju nowoczesnej energetyki ze źródeł odnawialnych jest wspieranie przez klaster energii podmiotów o charakterze parków technologicznych – czyli obszarów, które skupiają się na pobudzaniu i rozwoju nowych technologii. Chodzi tutaj przede wszystkim o merytoryczne, finansowe i organizacyjne wspieranie na przykład nowo powstałych startupów czy dojrzałych firm, którym zależy na wprowadzeniu na rynek nowoczesnych rozwiązań w formie produktów lub usług. Jest to bowiem kolejny i zaawansowany etap współpracy pomiędzy jednostkami sektora finansów publicznych (w tym także samorządu terytorialnego) z szeroko rozumianym biznesem.